

Memo

Van: Jan Bouwmeester
Datum: 20 maart 2019
Aan: ; College van B&W

Mailadres: Jan.bouwmeester@midden-groningen.bl
Zaak: 2019-005817

Ontwikkeling algemene reserve

Algemeen

Het eigen vermogen dat geen specifieke bestemming heeft wordt als algemene reserve betiteld. Over deze reserve kan de raad, in principe, vrij beschikken. In principe omdat een deel van de algemene reserve dient als buffer om toekomstige negatieve financiële resultaten af te dekken. Dit kan het geval zijn als zich risico's voordoen, bijvoorbeeld een begrotingstekort of een tekort op grondexploitaties. De reserve moet toereikend zijn om de risico's volledig af te dekken. Zo niet (weerstandsratio beneden de 1) dan moet de reserve worden aangevuld.

Begrotingsbeeld

In de begroting 2019 is het saldo van de algemene reserve geraamd op een bedrag van c.a. € 14,1 miljoen. In dat saldo is de mutatie die voortvloeit uit de harmonisatie meegenomen. Dit wordt met de Voorjaarsnota 2019 uitgevoerd.

Actualisatie van het begrotingsbeeld

In de Voor- en Najaarsnota 2018 is een beeld geschetst van de ontwikkeling van de jaarschijf 2018. De Najaarsnota 2018 maakt het noodzakelijk dat de algemene reserve wordt aangewend ter dekking van het begrotingstekort. De jaarrekening 2018 zal uitsluitend geven of en in welke mate de aanwending noodzakelijk is. Ontwikkelingen (onder meer mutaties algemene uitkering gemeentefonds) en aanpassing van begrotingsramingen door harmonisatie / correcties hebben tot gevolg dat waarschijnlijk een beroep moet worden gedaan op de algemene reserve in 2019.

Het resultaat van de ombuigingsopdracht is in onderstaande tabel verwerkt. Een 100% aanneming van de voorstellen heeft als resultaat dat voor het sluitend doen zijn van de begroting 2019 nog een beroep moet worden gedaan op de algemene

reserve. De begrotingen zijn vanaf het jaar 2020 structureel sluitend, met de kanttekening dat de taakstellingen zijn ingevuld.

<i>Meerjarenperspectief 2019-2022</i>	2019	2020	2.021	2.022
Voorstellen college				
Totaal lasten	3.241.833	5.216.133	5.800.800	6.025.032
Totaal baten	74.000	1.627.000	1.627.000	1.627.000
Totaal voorstellen college	3.315.833	6.843.133	7.427.800	7.652.032
Geprognosticeerde tekorten	-4.827.408	-5.290.133	-5.483.524	-3.967.796
Nieuw meerjarenperspectief	-1.511.575	1.553.000	1.944.276	3.684.236
Aanwending Algemene reserve	1.511.575	0	0	0
Saldo	0	1.553.000	1.944.276	3.684.236

Recentelijk is gebleken dat de tekorten binnen het Sociaal Domein zullen toenemen - zie bijlage prognose uitgaven Sociaal Domein-. Voor de jaren 2018 en 2019 bedragen de tekorten € 2,7 miljoen respectievelijk € 2,8 miljoen en wordt uitgegaan dat die worden gedekt uit de algemene reserve.

Nu er een prognose van de extra tekorten bekend is zijn de effecten verwerkt in de begroting - zie onderstaande tabel -.

<i>Tekorten Sociaal Domein</i>	2018	2019	2020	2.021	2.022
Extra tekort	2.656.777	2.832.000	3.766.666	3.472.000	3.104.000

De geprognosticeerde tekorten voor de jaren 2020 - 2022 worden verwerkt in het financieel meerjarenperspectief onder gelijktijdige verhoging van de bestaande taakstelling Sociaal Domein. De risicoparagraaf is vanwege onzekerheid over de invulling van de taakstelling Sociaal Domein hierop aangepast.

Actualisatie van de algemene reserve

In de ombuigingsopdracht is naast het structureel sluitend doen zijn van de programmabegroting 2019-2022 begrepen een versterking van de algemene reserve

als onderdeel van het weerstandsvermogen. In onderstaande tabel is rekening gehouden dat vanaf 2020 een storting in de algemene reserve wordt gedaan van € 2,250 miljoen. Die storting is mogelijk door € 1,5 miljoen OZB-verhoging en € 750.000 uit de ombuigingsmaatregelen.

Op basis van vorenstaande ontwikkelingen bedragen de saldi van de algemene reserve:

ontwikkeling algemene reserve Midden-Groningen	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo algemene reserve	12.294.423	7.641.852	10.031.852	12.509.166	14.986.480

De specificaties van deze ontwikkeling is als bijlage opgenomen.

Hoe verhoudt deze actualisatie zich met de weerstandsratio?

De verhouding (ratio)tussen de omvang van het weerstandsvermogen (algemene reserve) en het totaal aan geïnventariseerde risico's moet minimaal 1 zijn. Zodra de ratio beneden de 1 komt behoort het weerstandsvermogen te worden verhoogd.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2019 is het totaal aan risico's geraamd op € 5,3 miljoen. De actualisatie - zie bijlage - leidt tot een bedrag van € 5,5 miljoen in 2018 oplopend tot € 9,6 miljoen in 2022.

ontwikkeling algemene reserve Midden-Groningen	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo algemene reserve	12.294.423	7.641.852	10.031.852	12.509.166	14.986.480
Risico's weerstandsvermogen	5.558.280	7.401.380	10.037.580	9.831.780	9.574.180
Weerstandsratio	2,21%	1,03%	1,00%	1,27%	1,57%

De toename van de risico's is een gevolg van:

2018: risico van daling algemene uitkering € 250.000

2019 - 2022: totaal 2018 + risico door oplopende tekorten Sociaal Domein.

De ratio's in de jaren 2019 - 2022 bewegen zich vrijwel op 1 tot 1,5. De ratio's in de jaren 2019-2021 zijn voldoende maar zorgzaamheid is geboden vanwege de mogelijke effectuering van de risico's. De marges om extra tegenvallers op te vangen is en blijft gering. Als voorbeeld kan worden gesteld: de te verwachten tekorten op het Sociaal Domein, waaronder : het niet of deels invullen van de bestaande taakstelling verhoogd met de geprognosticeerde extra tekorten.

Nadrukkelijk dient te worden opgemerkt dat indien een risico zich daadwerkelijk voordoet de nominale omvang van het risico ten laste komt van de algemene reserve.

Wenselijke omvang van de algemene reserve

Voor de omvang van de algemene reserve is, behoudens de ratio van 1, geen norm vastgesteld.

De actualisatie van het meerjarenperspectief 2019-2022 en daaraan verbonden de omvang van de algemene reserve toont aan dat richting moet worden gegeven aan een begrotingsbeeld dat structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten. Dat maakt het mede mogelijk dat de algemene reserve slechts incidenteel hoeft te worden ingezet en in hoofdzaak kan dienen voor dekking van de geïntariseerde risico's.

Hoewel er geen norm is zijn wel gegevens beschikbaar van de gemiddelden per inwoner over de periode 2013-2017.

CBS per inwoner per 19 dec 2018	2013	2014	2015	2016	2017
Nederland	363	366	384	416	428
Gemeenten prv Groningen	297	303	301	270	281

In het licht van de gemiddelde omvang van de algemene reserve, uitgedrukt in een bedrag per inwoner, is het meerjarenperspectief voor Midden-Groningen

Inwoneraantal Midden Groningen : 60.000	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo algemene reserve	12.294.423	7.641.852	10.031.852	12.509.166	14.986.480
Per inwoner:	205	127	167	208	250

In de begroting 2019 is een nieuwe kadernota “Herijking Weerstandsvermogen en Integraal Risicomanagement” in het vooruitzicht gesteld. In deze nota zullen voorstellen worden gedaan over de wenselijke omvang van de algemene reserve.